

Forespørgeren (*Fuglsang*) (DKP):

Spørgsmålet om dansk landbrugs fremtid og om, hvad vi vil med det, angår naturligvis først og fremmest landbruget selv. En tid efter vor tilslutning til fællesmarkedet var der mange, der troede, at i hvert tilfælde en række af problemerne dermed var løst. I dag er det sværere at overbevise ret mange om, at de har opnået den rimelige levestandard med stabile afsætnings- og markedsforhold og med rimelige fødevarerpriser for forbrugerne, som Romtraktatens artikel 39 lovede dem.

Men landbrugets problemer gælder også hele landet. Den omstændighed, at kun 7-8 pct. af befolkningen direkte er beskæftiget ved landbrug, er på mange måder opvejet af stigende produktivitet som følge af bedre teknik og dyrkningsmetoder; at der samtidig på andre områder, især de animalske, har været tendenser til tilbagegang, har netop politiske årsager, herunder fællesmarkedspolitikken. Tilbagegangen i antallet af landbrugsudøvere er dernæst en følge af den samfundsmæssige arbejdsdeling og specialisering, der har fundet sted. Alene i den direkte levnedsmiddelindustri beskæftiges ca. 70.000 personer, og dertil kommer andre tusinder inden for industri, håndværk, handel, transport m. m.

Det er nok af sådanne årsager, at husmændene har henvendt sig til regeringen, og at regeringen har nedsat en kommission. Jeg vil tro, at en debat her i folketinget vil kunne skabe en vis afklaring, der kun kan lette dens arbejde til gavn for landbruget, så meget desto mere, som det praktiske landbrug jo ikke er alt for stærkt repræsenteret i kommissionen. Vi må vel erkende, at vi i for høj grad savner bare tilløb til en principiel og samlet landbrugspolitik. Det gælder jordlovgivningen. Jorden er ikke blot landbrugets, men vort lands vigtigste råstof. Alligevel er det ikke alene lykkedes den sorte hånd at vælte de i sin tid fremsatte beskudne jordlovsforslag, men også at hindre, at der er sat noget andet i stedet. Det gælder landbrugets struktur og fordelingen af jorden og retten til den. Vi har brudt med det hidtidige traditionelle grundlag med det resultat, at titusinder af den ungdom, der skulle føre landbruget videre, med eller mod deres vilje tvinges bort fra erhvervet. Ikke mindst ungdommen kræver svar på

dette spørgsmål: skal denne udvikling uhammet fortsættes eller endog videreudvikles, så de, der vil leve som bønder, højst kan komme til at leve som bestyrere eller forpagtere for andre? Det gælder som nævnt pris- og afsætningsforhold, det gælder kredit- og renteforhold, sådanne forhold, som gør det muligt for dem, der har lyst og evne til at leve som landmænd, at betale og forrente jorden og samtidig føre en tilværelse, have fritid og fortjeneste, sådan som man i vor tid kan have krav på.

Formanden:

Der må være lidt mere ro i salen.

Landbrugsministeren (*Poul Dalsager*):

Den af hr. Fuglsang stillede forespørgsel giver mulighed for, at vi her kan få en drøftelse af landbrugspolitikken og fremtiden for landbrugserhvervet. Landbruget spiller en betydelig rolle for hele vort samfund, og det er derfor også vigtigt, hvordan erhvervet vil udvikle sig i fremtiden.

På baggrund af den henvendelse fra de Danske Husmandsforeninger, som hr. Fuglsang omtalte, traf regeringen beslutning om at nedsætte et hurtigtarbejdende udvalg, der fik følgende kommissorium: „Ud fra det grundsynspunkt, at den fremtidige erhvervsstruktur i Danmark må omfatte et effektivt og konkurrencedygtigt landbrugserhverv, nedsætter landbrugsministeriet herved et udvalg med den opgave dels at foretage en analyse af dansk landbrugs produktions- og afsætningsmønstre, herunder forudsætningerne for og konsekvenserne af en ekspansion af den animalske produktion, dels at undersøge, om de gældende regler i landbrugsloven bør ændres på visse punkter. Udvalget kan i undersøgelserne inddrage problemer — det være sig af driftsmæssig, afsætningsmæssig, økonomisk, retlig eller teknisk karakter — som det skønner ønskeligt at få nærmere belyst.“

Jeg forventer, at udvalget vil have afsluttet sit arbejde sidst på året. Det kunne derfor have været ønskeligt, om vi kunne have ventet med denne debat, til resultatet af udvalgets arbejde forelå — det ville have givet et bedre udgangspunkt for debatten — men det udelukker naturligvis ikke, at vi kan tage landbrugets situation og fremtid op til drøftelse allerede nu.